

EEN RUNDJEN UMME

Nieuwsbrief van de
Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o.

NUMMER 5 | APRIL 2013

Stichting kerk- en fietspaden
Sinderen & omstreken

- IN DIT NUMMER:
- van het bestuur
 - verlegging ziegenbeek
 - de ontwikkeling van de profielbalk
 - stichting kerkepaden zieuwent
 - uitbreiding onderhoudsactiviteiten
 - contactgegevens

Van het bestuur

Hierbij ontvangt u de vijfde nieuwsbrief van de Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o. Deze nieuwsbrief brengen wij uit voor onze vrijwilligers, donateurs, sponsors, grondeigenaren bij de paden en allen die onze fietspaden een warm hart toedragen.

In het voorjaar van 2012 is het deel van het Ziegenbeekpad tussen Aaltenseweg en Molenweg gerealiseerd. De aanleg hiervan is in opdracht van de gemeente Oude IJsselstreek uitgevoerd. Op 12 april 2012 was er de opening van de verlegde Ziegenbeek en het Ziegenbeekpad. Bij deze opening, geregeld en gefinancierd door de gemeente Oude IJsselstreek waren aanwezig: mensen van het waterschap Rijn en IJssel, vrijwilligers van de stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o., gemeente Oude IJsselstreek en vele belangstellende bewoners van Sinderen. Heemraad, mevrouw Els Rutring van het Waterschap heeft samen met wethouder de heer Wybe Rijnsaardt en de heer G. Huinink (voorzitter van Sinderens Belang) een walnotenboom geplant ter opening van de verlegde Ziegenbeek. Daarna volgde de opening van het volledige Ziegenbeekpad door een kwartslag verdraaiing van het naambordje Ziegenbeekpad. Het stond evenwijdig aan de Aaltenseweg, als zou het pad daar ophouden.

De stand werd evenwijdig aan het pad ten teken dat het pad doorloopt over de Aaltenseweg heen tot aan de Molenweg. Wethouder de heer Wybe Rijnsaardt verzichtte voor ons deze openingshandeling. Aansluitend werden deze openingen in het Buurtschapshuis verder gevierd.

Verder een woord van dank aan al onze donateurs en sponsors en vooral alle nieuwe donateurs, voortkomend uit onze huis aan huis wervingsactie en de midzomerwandeltocht in juni. Jullie bijdragen maken het ons mogelijk de aangelegde paden ook te kunnen onderhouden. En dat ons gereedschap in een aanhangwagen wordt opgeslagen, die samen met de maaimachine in de daarvoor ingerichte opslagruimte aan de Wissinklaan gestald is. Nogmaals hartelijk dank hiervoor.

Ook afgelopen jaar is er weer volop gebruik gemaakt van onze paden en hebben wij vele complimenten mogen ontvangen. Dankzij de inzet van vele vrijwilligers is dit allemaal mogelijk geworden. Door de voortrekkersrol van de Zieuwentse Kerkepaden zijn wij destijds geïnspireerd aan de slag gegaan. Vandaar het artikel in deze nieuwsbrief over Zieuwent.

Met vriendelijke groet,
Dolf Wisselink, voorzitter

Begin Ziegenbeekpad aan de boskant

Verlegde Ziegenbeek

Verlegging Ziegenbeek

Voordelen voor waterbeheer

De verlegging van de beek heeft voordelen voor het waterbeheer. Er is meer ruimte langs de beek ontstaan om het beheer en onderhoud efficiënter uit te voeren. Met de sloop van de bedrijfsgebouwen van Kromkamp is de bestaande duiker uit de Ziegenbeek verwijderd en de Ziegenbeek is bovengronds gebracht waardoor deze weer zichtbaar wordt. Een knelpunt vanuit het waterkwaliteit spoor is opgelost door een riooloverstort te verplaatsen.

Pareltjes

Door de nauwe interne en externe samenwerking is het gebied naar ieders wensen ingericht. Projecten als de verlegging van de Zie-

genbeek zijn dan ook kleine pareltjes. Ook de gemeente Oude IJsselstreek en Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen hebben het project als positief ervaren. "De houding van de burgers van Sinderen is erg positief", zegt Piet Kleingeld van de gemeente Oude IJsselstreek. "Met dank aan twee bereidwillige grondeigenaren, coöperatieve burens en medewerking van het waterschap heeft de beek, alhoewel op een iets andere plek, weer de ruimte gekregen. Sinderen, het dorp aan de Ziegenbeek, is weer als zodanig herkenbaar." Dolf Wisselink van de Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen: "In het project Ziegenbeekpad heb ik namens onze stichting kunnen werken als een vorm van smeermiddel om het raderwerk van de ge-

meente, de grondeigenaren en het waterschap draaiende te houden en beschadigingen aan de raderen te voorkomen. In mijn beleving is dit project voor alle partijen een win-winsituatie geworden. Het geeft veel voldoening om dat aan het einde van het project te kunnen vaststellen."

Bron: *Personeelsblad Waterschap Rijn en IJssel, geschreven door Annerieke Reurink en Jan van der Schoot.*

De ontwikkeling van de profielbalk

Bij de aanleg van de eerste paden werd voor het afstrijken van de afdeklaag gebruik gemaakt van een profielbalk. Deze profielbalk zorgde ervoor dat de afdeklaag gebombeerd van vorm werd, d.w.z. het midden is hoger dan de zijkanten.

Deze profielbalk, gemaakt van een houten balk of plank werd handmatig voortbewogen over houten zijgeleidingen langs het pad (zie foto's).

Hiervoor moest er aan elke kant van de balk iemand op de knieën, wat een vermoeiende bezigheid bleek en bovendien was de voortwaartse snelheid laag. Na enig denken laswerk van Bennie en Joop Weening kwam er een stalen constructie tevoorschijn, voortbewogen met behulp van een naast het pad rijdende trekker. Voor de verzwaring van de constructie dienen 2 betonblokken, aan elke zijkant één (zie foto). Eén begeleidend persoon zorgt er voor dat de profielbalk de houten zijgeleidingen goed blijft volgen. Een tweede persoon zorgt dat er genoeg materiaal (grei, volgens de kenners) voor de profielbalk ligt en egaliseert eventueel "grei"-ophoping. Op deze manier zorgt de profielbalk ervoor dat het pad voorzien wordt met een afdeklaag, die de gewenste vorm heeft. Het nederige "butte plaogend" werk is daarmee verleden tijd en tevens is de voortwaartse snelheid aanmerkelijk verhoogd. Bennie en Joop bedankt!

Aanleg Welsinkpad: de 'handmatige' profielbalk

Aanleg Ziegenbeekpad: de gemechaniseerde profielbalk van Bennie en Joop maakt het werk een stuk gemakkelijker.

Stichting Kerkepaden Zieuwent

Aanleiding

Ongeveer 30 jaar geleden werd de infrastructuur rond het dorp Zieuwent ingrijpend gewijzigd in het kader van landinrichting (Ruilverkaveling Zieuwent-Harreveld). Hierbij verdwenen veel onverharde wegen en paden; een fijnmazige infrastructuur werd omgevormd naar een meer grootschalig netwerk van overwegend verharde wegen. Vóór de ruilverkaveling was de inrichting van de meeste wegen en paden aangepast aan de eisen van het langzaam verkeer, waar-

bij zandwegen 's winters moeilijk begaanbaar waren door modder en diepe sporen. Maar niemand had haast; het paard trok de wagen, terwijl de boer ernaast liep en de fietser op het pad langs de zandweg groette. Met de ruilverkaveling werden wegen meer geschikt gemaakt voor het snelverkeer. De breedte van de drukke, doorgaande wegen is daarna voortdurend toegenomen. Hiermee werden hogere snelheden in de hand gewerkt en werden de risico's voor weggebruikers veel groter. Voor fietsers en wandelaars was de situatie op de doorgaande wegen rond Zieuwent plaatselijk gevaarlijk, met name voor kinderen en bejaarden. Knelpunten waren

plaatsen waar schoolgaande kinderen (vier maal per dag!) de doorgaande wegen op moesten fietsen of kruisen. Een andere ontwikkeling is dat de hoeveelheid vrije tijd in de afgelopen decennia is toegenomen. Voor een deel wordt deze benut voor meer lichaamsbeweging in de vorm van wandelen, joggen en fietsen in de buitenlucht in en rond het dorp. Ook de belangstelling voor natuur en landschap neemt nog steeds toe, terwijl de tegenstelling tussen landbouw- en natuurbelangen minder grimmig is geworden. Uit een onderzoek van de Vakgroep Rurale Sociologie van de Landbouwuniversiteit te Wageningen bleek dat 80 procent van de agrariërs in Nederland vindt dat ze mogen worden aangesproken op zaken als een schoon milieu, een mooi landschap en een leefbaar platteland (*De Volkskrant*, 30 september 1997). De toegenomen interesse voor het landelijk gebied rond Zieuwent ging echter, evenals in veel andere regio's, gepaard met een constatering dat er nauwelijks rustige weggetjes meer waren, waar men zonder de agressie van het gemotoriseerde verkeer in het buitengebied kon vertoeven. Regelmatig werd door bewoners te kennen gegeven dat het 'opruimen' van veel paden en binnenweggetjes te rigoureuus was aangepakt.

Samengevat:

Het wegen- en padenstelsel rond het dorp Zieuwent voorzag in onvoldoende mate in de behoefte van fietsers en

wandelaars. Verder waren de maaswijdtes van het wegen-net te groot; binnendoor fietsen of wandelen was vaak niet meer mogelijk. Dit leidde tot onvoldoende veiligheid buiten de bebouwde kom en deed afbreuk aan de recreatiemogelijkheden.

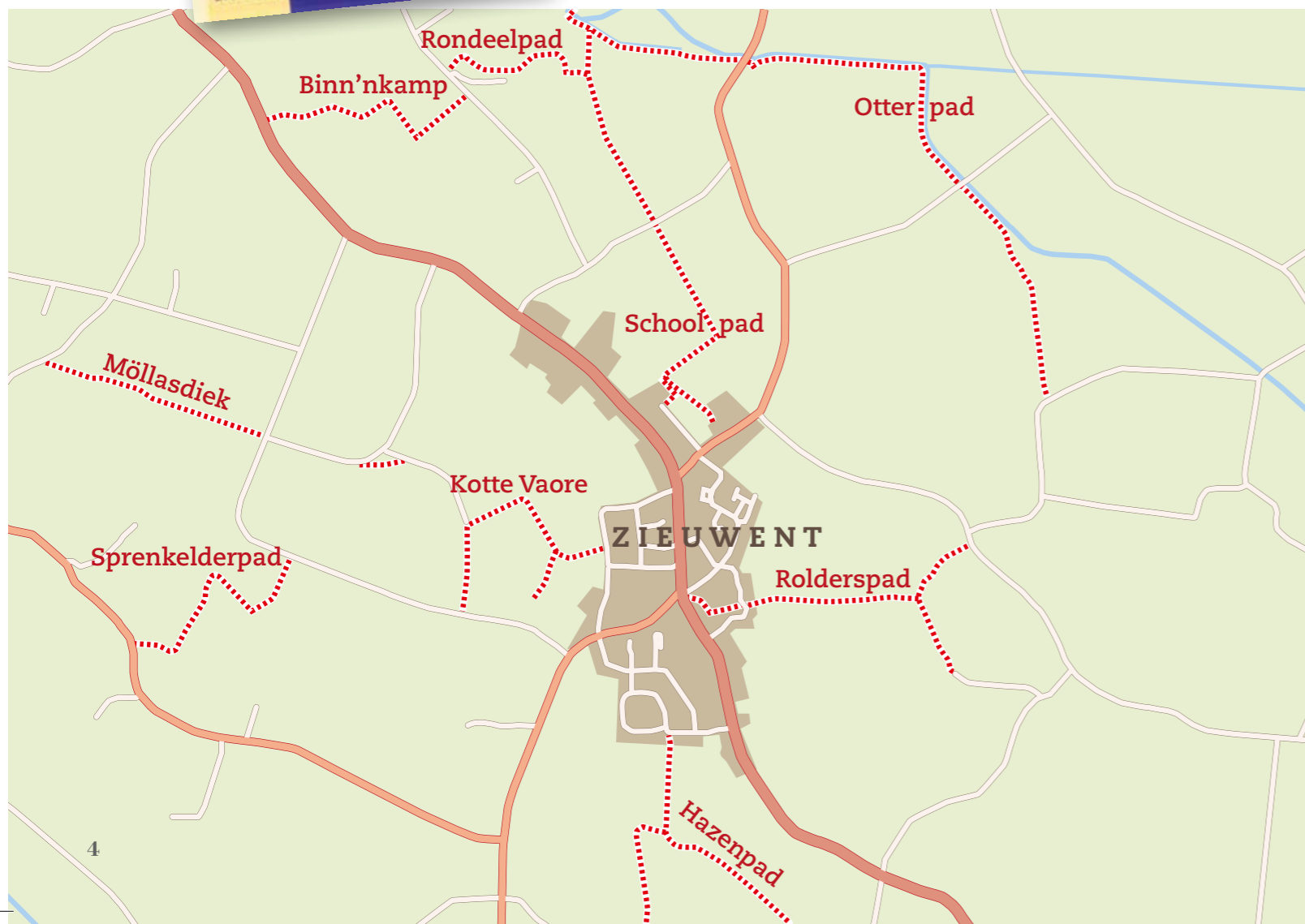
Naar aanleiding van een enquête van het 'Zieuwents Belang' onder de bevolking aangaande ruimtelijke ordeningsvraagstukken werden van diverse kanten suggesties gedaan om bepaalde verdwenen paden weer in ere te herstellen, ten einde korte, veilige verbindingen met de dorpskern te verkrijgen. Daarnaast zouden ook nieuwe paden kunnen worden aangelegd om de recreatieve mogelijkheden te bevorderen. Deze ideeën werden uitgewerkt en besproken in een bestuursvergadering van het Zieuwents Belang op 4 januari 1993. Een inventarisatie van wenselijke trajecten leverde direct al een aan te leggen padlengte op van circa 10 km, verdeeld over 15 verbindingen.

De voorstellen werden vervolgens ook op kaart uitgewerkt, waarbij de volgende overwegingen in acht werden genomen:

- De voorgestelde trajecten worden uit cultuurhistorisch oogpunt zoveel mogelijk gekozen volgens de voormalige tracés van de kerkepaden. De historische situatie wordt bij concrete invulling evenwel vooral gezien als richtlijn en niet

als rigide voorwaarde.

- Omdat het zeer onpraktisch is dat landbouwpercelen worden doorgesneden, ligt het voor de hand om de aanleg van paden zoveel mogelijk te koppelen aan kavel- en perceelsscheidingen en bestaande beplantingen. De (te verwerven) grond langs beplantingsstroken is landbouwkundig minder interessant dan niet beschaduwde grond, terwijl dit voor de attractiviteit van nieuwe paden juist een voordeel is.
- De 'privacy' van aanwonenden wordt zo veel mogelijk gerespecteerd, om te voorkomen dat bewoners hinder ondervinden van nieuwe ontsluitingen. Dit wordt bereikt door de paden niet te dicht langs bestaande huizen te plannen.
- De paden worden weliswaar deugdelijk aangelegd, maar zijn uitsluitend toegankelijk voor fietsers en wandelaars (uitdrukkelijk niet voor bromfietzers).
- De breedte van het pad bedraagt ca. 1,5 m, zodat fietsers elkaar goed kunnen passeren, met ter weerszijden een berm van ca. 25 cm; de te verwerven breedte bedraagt dan 2 meter.
- Vooral groepjes boerderijen (droebels) aan doodlopende wegen zouden door middel van een pad weer met de dorpskern verbonden kunnen worden.
- Er wordt prioriteit gegeven aan trajecten die van grote betekenis zijn voor de vergroting van de verkeersveiligheid.

De Zieuwentse kerk vanaf het kerkepad

Een midwinterse wandelgroep op het Schoolpad

Oprichting Stichting

De formulering van boven beschreven initiatief leidde begin 1994 tot oprichting van de 'Stichting Kerkepaden Zieuwent', die het stimuleren van de aanleg en het herstel van fiets- en wandelpaden in en rond Zieuwent als doelstelling aannam. De stichting stelde zich daarbij verantwoordelijk voor verwerving, aanleg en beheer.

Erfdienstbaarheid

De Zieuwentse kerkepaden en de daaraan gekoppelde natuur- en landschapselementen zijn aangelegd op de grond van een 30-tal particulieren (voornamelijk agrariërs) en op eigendommen van de St.Jozefschool, de plaatselijke kerk, de gemeente Lichtenvoorde, het Staatsbosbeheer, het recreatieschap en het waterschap. De grond is echter niet verworven door aankoop; de stichting heeft op desbetreffende grond het zogenaamde recht van erfdiensbaarheid laten vestigen.

Vrijwilligers

Aanleg en onderhoud van paden vond plaats en zal plaatsvinden door een vaste groep vrijwilligers, afkomstig uit de plaatselijke bevolking. Werving leverde al gauw ruim 20 enthousiaste medewerkers. Geleidelijk groeide het team uit tot een groep van zo'n 35 man. De vrijwilligersgroep bestaat voor het grootste deel uit gepensioneerden en VUT-ters, afkomstig uit diverse beroepsgroepen (o.a. voormalige agrariërs, kleine zelfstandigen, arbeiders en

ambtenaren) hun kleinkinderen fietsen over de paden om veilig op school te komen. Oud werkt hier voor jong. Tijdens de aanlegfase startten de vrijwilligersactiviteiten ieder jaar met het bekend maken van de plannen voor dat seizoen bij 't Witte Paard in Zieuwent. De vrijwilligers werden steeds als eersten op de hoogte gebracht. De opkomst was altijd zeer groot en na een toelichting aan de hand van een uitgewerkte schets werden vragen beantwoord. Nog vaak diezelfde avond werden afspraken gemaakt met de voorman over de samenstelling van de ploegen voor de eerste werkdagen. Afsproken werd dat de voorman per werkdag een aantal vrijwilligers zou oproepen, afhankelijk van de geplande werkzaamheden voor die dag. Zo was er steeds een gemotiveerd clubje van 10 tot 15 man aan de slag, waarbij gezelligheid en saamhorigheid de boventoon voerden.

Rayonhoofden

Vroeger werd een bepaald kerkepad onderhouden door de buurt die er het meest gebruik van maakte. Men ging met paard en wagen gezamenlijk naar een zandwinning en haalde (liefst leemhoudend) zand om daarmee lage en weggespoelde gedeelten van paden weer op te hogen. Het was een ongeschreven regel dat iedereen uit die buurt hiervoor verantwoordelijk was. Hiermee was de onderhoudsplicht gespreid, een principe dat wij overnemen.

Voor het beheer van ieder afzonderlijk traject is één vrijwilliger (het zogenaamde rayonhoofd) met een kleine groep medewerkers verantwoordelijk. In het geheel gaat het om vijf groepjes vrijwilligers die op gezette tijden onderhoud plegen. Zij hebben op een vaste dag in de week de beschikking over het nodige materiaal (maaimachines, kleine tractor, kantensnijder en ander gereedschap). De rayonhoofden hebben samen met de bestuursleden, de materiaalcommissaris en de boomchirurg, zitting in de Raad van Beheer; deze komt tweemaal per jaar bij elkaar om beheersvraagstukken en voorstellen voor de aanschaf van nieuw gereedschap te bespreken.

Politieke aspecten

Het plan voor herstel van kerkepaden sloot aan bij politieke ideeën over de 'zorgzame samenleving' van begin jaren negentig. Het derde kabinet Lubbers propageerde de zorg van burgers voor elkaar en voor hun leefomgeving, met alleen een stimulerende en initiërende rol voor de overheid. Zo verscheen er in het agrarisch tijdschrift 'Oogst' van 11 juni 1993 een artikel over het 'Boerenpad', waarin Nederland het minst toegankelijke gebied van Europa wordt genoemd voor wandelaars en fietsers. "De vrije toegang neemt steeds verder af door woningbouw, industrieterreinen, wegen en spoorlijnen, natuurgebieden en ruilverkavelingen. Zo verdween er tussen 1972 en 1986

alleen al in het agrarisch gebied 7500 kilometer aan onverharde paden. Paden die van cruciaal belang waren om te wandelen, te fietsen en paard te rijden. De afnemende toegankelijkheid 'baarde de Tweede Kamer zorgen', aldus Oogst.

Daarnaast ging de zorg om het milieu een steeds grotere rol spelen in de politiek. Er bleek ook behoefte aan meer ruimte voor recreatie en men zocht naar mogelijkheden voor een ruimere openstelling van het landelijk gebied. Eén van de doelstellingen daarbij was, om boeren nieuwe bronnen van inkomsten te verschaffen.

In een reactie op onze voorstellen voor het herstel van de kerkepaden in Zieuwent schreef staatsecretaris Gabor op 19 november 1993, dat hij met name de volgende componenten van belang achtte:

- verbeteren van de leefbaarheid van het platteland;
- toename toegankelijkheid van het landelijk gebied;
- verbetering van de inkomenspositie van boeren door verbrede doelstelling t.a.v. landbouwkundig gebruik van agrarische gronden;
- stimulering van het particulier initiatief bij invulling van de bestemming en gebruik van het landelijk gebied;
- toename van de verkeersveiligheid op het platteland.

Indien uitgegaan wordt van circa 10.000 manuren die

door vrijwilligers uit Zieuwent zijn besteed aan de aanleg van de paden en ca. 3.000 uren bestuurswerk (eveneens vrijwilligerswerk) wordt duidelijk dat het totale project meer dan 1 miljoen zou hebben gekost als het door een externe organisatie was uitgevoerd. Dit houdt in dat de overheid in het project Kerkepaden Zieuwent ongeveer 50% voor haar rekening heeft genomen, terwijl de Zieuwentse bevolking met haar inzet voor de andere helft instond.

Nu de paden zijn voltooid, zal alle aandacht dienen uit te gaan naar het beheer.

Bron: boek 'Binnendoor & Buitenom' geschreven door Anton Stortelder en Gerard Molleman

Honden aan de lijn!

Honden kunnen drager zijn van de *Neospora bacterie*, die spontane abortus bij rundvee kan veroorzaken. Dus graag uw hond aan de lijn houden en uitwerpselen meenemen, in elk geval uit de wei.

Uitbreiding onderhoudsactiviteiten

Naast de onderhoudsgroepen voor het Welsinkpad, Geurinkpad, Schothorstpad, Vier Kempepad en het Ziegenbeekpad is er in het jaar 2012 een ploeg bijgekomen die het onderhoud verzorgt rondom de Antonius Kapel en de daarbij liggende begraafplaats en de picknickplaats aan de Kasteelweg. Dit onderhoud betreft het grasmaaien, de heggen snoeien en het verwijderen van de herfstbladeren.

Na overleg met Han Wisman en Helma Tuenter die hiermee waren belast zijn wij als Stichting Kerk- en Fietspaden met het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Varsseveld overeengekomen deze onderhoudsactiviteiten tegen een vergoeding uit te voeren. De stichting heeft vrijwilligers, gereedschappen en machines. Met deze overeenkomst hebben wij een extra inkomstenbron verworven.

Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o.

Kasselderstraat 4a,
7065 BW Sinderen
T: 06 23 23 05 58
E: kerkenpadensinderen@gmail.com

Bent u nog geen donateur?
Dan wilt u dit vast wel worden,
vraag onze donateursfolder aan:
kerkenpadensinderen@gmail.com

U kunt voor meer informatie terecht bij een van onze bestuursleden:

- Dolf Wisselink – voorzitter
- Gert Boesveld – secretaris
- Erik Hiddink – penningmeester
- Joop Lammers – PR
- Madelon Ankersmit – 2e secretaris
- Marjon Groot Nibbelink – lid

